

Aldert Witte

KLEIN DUEL

Gedichten

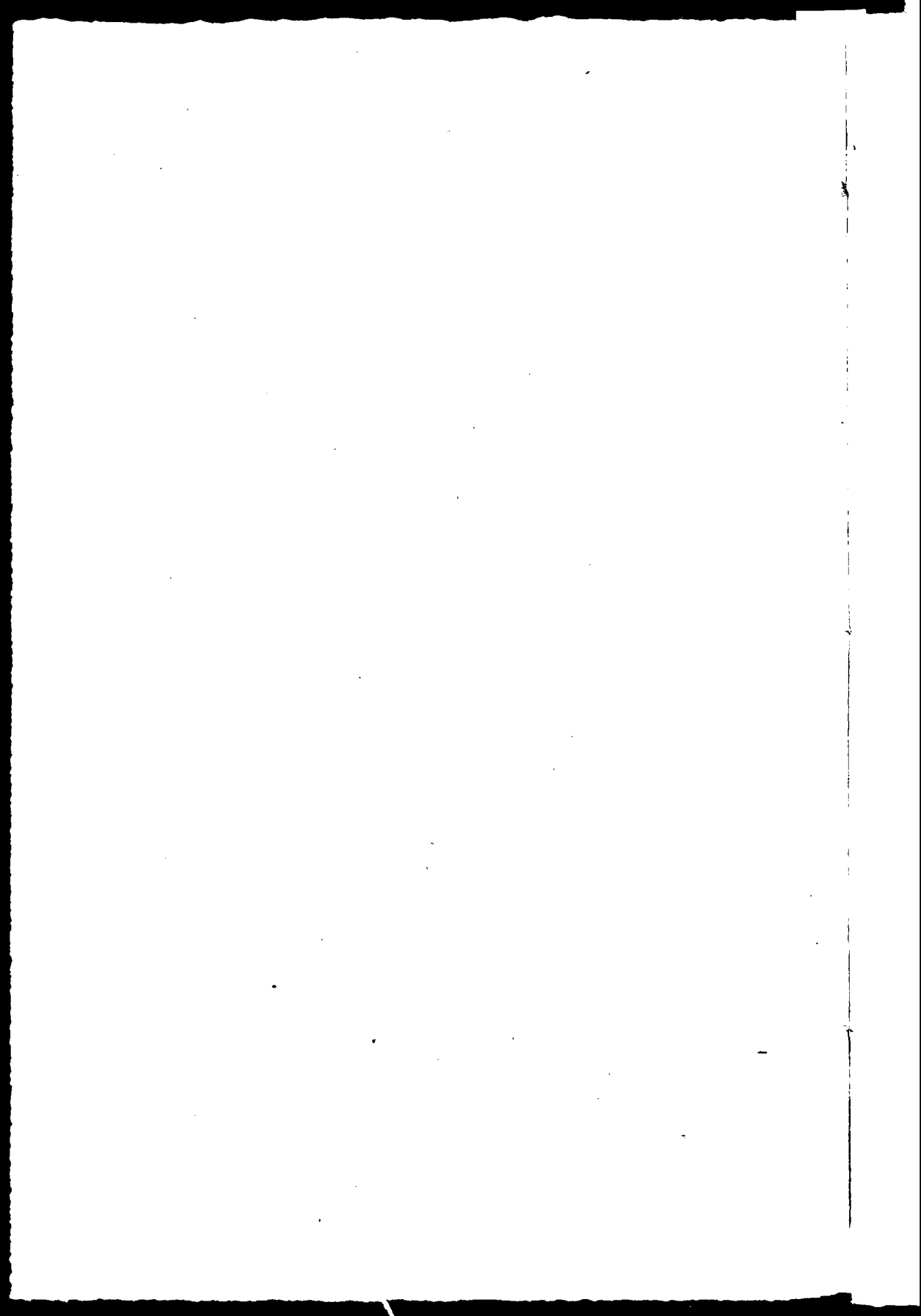
~~2. 1902.
W. J. G.
W. J. G.~~

MNL

DEJONG 950

Voor Biek de Jong

Alden Wette

Aldert Witte

KLEIN DUEL

Gedichten

40426

BALLADE VAN EEN TRAWLERGAST

Voor Dirk de Jong

Arend Plug die is gaan varen
Op hetzelfde schip waar zijn vader op voer.
In zijn hart is een storm, die zelfs geen vrouw kan
Een zeeman wil er de zee tot vloer. [bedaren,
Want het leven aan wal is goed voor twee dagen,
Maar dan begint weer dat heimwee te knagen:
Arend Plug wil de zee tot vloer.

Arend Plug die is gaan varen
Op hetzelfde schip dat zijn vader eens koos.
Die visschen op zee nu al menige jaren,
De vader als schipper, de zoon als matroos.
Maar de zee is een land vol duistre gevaren
Waar hun vrouwen aan denken, als zij nastaren
Het schip, dat opnieuw de zeerichting koos.

Want een man kan een schip wel beheeren
Zoolang als de wind goed staat,
Maar hij zal vergeefs laveeren
Als Gods wind krimpen gaat.
Wie Hem steeds als schipper kon eeren,
Daar komt de dood te laat.

Zoo is Arend Plug gaan varen:
Als een zeeman van 't oude bloed.
Hij kent van de zee de gevaren.
Was zijn leven soms hard, toch was 't goed. —

Maar één reis zal de laatste reis wezen.
Hou dan binnen boord maar het want,
Matroos. Straks zullen de menschen het lezen
Als men bericht in de krant:
Arend Plug is op zee gebleven. —
Dan is er geen hoop meer noch vreezen.
En je vrouw bergt haar hoofd in haar hand.

En zij zal het niet willen gelooven
En weer naar het havenhoofd gaan,
Maar ergens ten Noorden van Schotland
Drijft wrakhout op de oceaan.
En ergens in 't Noorden van Schotland,
Spoelt wrakhout en visscherstuig aan. —

Arend Plug die is gaan varen.
Hij is op zee vergaan.
Nu staat zijn jongen te staren
Naar de trawlers die ter vischvangst uitgaan.
En weer gaat het stormen en nooit zal 't bedaren.
Een knaap holt naar huis. „Als ik groot ben ga 'k varen,
Moeder!” Hij lacht en ziet haar verwonderd aan.

DESIRE

Voor *Antoon Meesters*

Soms is mij hier alles te klein,
te stil en te rustig. Eenzaam
leef ik in dit lage land aan de zee.
Men kent hier geen strijd en geen pijn,
men is slechts vertrouwd en gemeenzaam
met de warmende gloed van zijn haard
en het licht van de huiskamerlamp.
Maar buiten: daar is de zee
en 't geloei van den storm en de branding
en een uitvarend schip. Ik wil mee!

Soms zou ik als stowaway
aan boord van zoo'n schip willen schuilen,
om dan, als 'k den stormwind hoor huilen
en de golven over 't dek zullen slaan
uit mijn schuilplaats te komen en gaan
naar den kapitein en hem zeggen:
hier ben ik, kapitein, ik vecht mee! —

Ik wil weg van dees veilige ree
met zijn vlak geplaveide straten,
waar de menschen maar praten en praten
en geen woord dat er brandt van heimwee.

Ik verlang naar oneindigheid,
naar een wild manmoedig gevecht,
storm, zee!

ENKHUIZEN

Wandeling

Een kleine stad, een oud verhaal:
het huis is grijs waarlangs ik dwaal,
een meisje moet heel even gluren;

zij staat er in het voorportaal
en poetst er van de deur metaal;
aan d'overzijde praten burenen.

Er is een knaap, hij fietst voorbij
en fluit een liedje licht en blij;
een oude vrouw zit in gedachten

en ziet in het spion op straat.
Ik lees: De Cost gaet voor de Baet,
op 't huis der groote voorgeslachten. —

Er hangt een geur van oude tijden
in smalle straatjes en langs grachten.

Haven

O hart der stad, o scheepsvertier —
het water brengt het leven hier:
er is bedrijf van visscherij
en kleine binnenkoopvaardij;
want met den dood van d'ouden tijd
verstilde groote nijverheid
en werd gedempt gezongen lied:
Enkhuizen is te smal gebied.
o stille stad, o scheepsvertier,
nog brengt het water leven hier
want niet zijn met den tijd vergelee'
het hart, de zee.

Enkhuizen

Een oude stad aan doode binnensee;
het water slaat tegen verweerde wallen,
de huizen dragen sprekende getallen
en voeren ons naar het verleden mee.

Nog eens herleeft Enkhuizen, stoer en groot,
waar nog de wilskracht staat van vroeger jaren,
van Oost en West kwamen de schepen varen
en maakten haar de Compagniën groot.

Toen voer van haar een handelsvloot nog uit,
nu is er niets — in 't Westen was men vlotter —
nu is er slechts een enkle laatste botter
en nog een bel die voor den afslag luidt.

Dit heeft gehouden door de eeuwen stand:
de Wierdijk met het Poortje van Stavoren,
de Drommedaris en de Zuidertoren,
de Waag, het Stadhuis en de Vestingrand.

Het is een stad nu, droomend en mystiek,
een kleine, grijze stad met groot verleden,
een kleine stad, waar de geslachten streden
tegen der zeeën onbekend rhythmiek.

Zij waren beiden voor den tijd te klein:
de Zuiderzee en havenstad Enkhuizen;
nu zijn de straten stil, maar over scheefgegroeide huizen
spelen de carillons hun tijdeloos refrein.

ONTGINNING

Dit in den droom ontgonnen land:
een lied dat om bevruchting vroeg —
ik voel het branden van mijn hand
en ik sta zingend aan de ploeg.

En ik zal zingend in de voren
van 't in den droom ontgonnen land
werpen het zaad, opdat aan 't koren
wij beiden zullen zijn verwant.

Verwant aan alle zegeningen:
oogst van het zaad uit mijne hand,
één met het bloed, het niet te dwingen,
één met de blonde vrucht van 't land. —

Dit in den droom ontgonnen land:
een lied dat om bevruchting vroeg —
het dronk den zomer uit mijn hand
en draagt de vreugden van mijn ploeg.

REGEN DOOR HERFSTDAG

De grijze regens van dit lage land
maken het uitzicht klein op alle dingen;
hoe is hier alles weerloos overmand,
besloten in den ban der schemeringen
de wijde einders en het vruchtbaar land.

De grenzen van het zomerland nu wijken,
de laatste vogelliederen gaan teloor
en wagens blijven steken in het slijk, en....
waarom is nu het hart dat zich verloor,
zingend in droomen die niet willen wijken,
zoo bang om zich met dezen dag te vergelijken?

ROEPING

Ik droom dat mijn Heer zal bevelen :
ga links om een storm te bedaren,
ga rechts om een vuur te ontsteken
en breek voor een ieder Mijn Brood. —

En snel zal ik gaan als een vogel,
de storm in Zijn naam zal bedaren,
het vuur zal feller gaan branden
en dan, dan zal het gaan sneeuwen,
zevenvoudig gaan sneeuwen
op duizend, op tienduizend harten
en zij zullen wit zijn volkomen
tot in d'eindeloosheid van de eeuwen.

PUBLIEK VERRAAD

Wij hebben, God, nog niets verloren
van het eigenwijze kind,
dat naar zijn Vader niet wil hooren
en slaat zijn woorden in den wind.

En als hij spreekt, het stopt zijn ooren
en licht om den gegeven raad.
Ik ben niet in Uw tijd geboren,
ik schep mezelf een eigen staat. —

En dit zal altijd wel zoo blijven.
Wij kussen liever menschenmonden
en zoeken steeds weer de verblijven
der paradijselijke zonde

en vloeken om de barricade
van Uwe wet, die wij steeds vinden
op onze zelfgebaande paden.
Wij laten ons door niemand binden.

Gij wordt door ons publiek verraden,
al fluistren heimlijk wij: Beminde.

SINT FRANCISCUS

Voor A. J. D. van Oosten

Die meer bezat dan hij kon dragen
aan aardsche lust en wereldsch goed
en niet meer wist wat hij zou vragen
dat nog kon streelen of behagen
zijn vleesch en bloed ;

die heeft dit alles gansch verloren
in één gezegend oogenblik.
Het klinkt wel dwaas om dit te hooren
voor ons. En hij? Zoo rijk als nooit tevoren,
sprak hij, ben ik.

God gaf mij zulk een last te dragen
dat alles in mij breekt nu stuk.
De wereld zal mij wel beklagen,
maar ik ga zingend door de dagen
vol zwaar geluk.

MARIA'S ONTMOETEN

Moet ik U zoo ontmoeten,
Bloed van mijn bloed,
zoo zonder schuld te boeten,
mijn schoonste goed;
waarom bleeft Gij niet thuis,
waarom draagt Gij het kruis?

Wie hebben U geslagen
met zooveel hoon
en doen het kruis U dragen
mijn lieve Zoon;
o wil mij toch verklaren,
waarom moest ik U baren?

Ontvangt Gij voor Uw leven,
Vrucht van mijn schoot,
die alles hebt gegeven,
als loon dees dood;
waarom hebt Gij bemind,
als Gij geen liefde vindt?

„KLEIN DUEL“ ¶ DE GEDICHTEN IN DEZEN BUNDEL
ZIJN GENOMEN UIT HET ONUITGEGEVEN MANUSCRIPT
„HET DUEL“ EN WERDEN GESCHREVEN IN HET TIJD-
PERK DECEMBER 1938 — OCTOBER 1942 ¶ DE TEKST
WERD MET DE HAND GEZET UIT DE ERASMUS MEDIÆ-
VAL VAN S. H. DE ROOS EN GEDRUKT OP OUD-HOL-
LANDSCH PAPIER VAN GELDER ZONEN OP WOENSDAG
28 OCTOBER 1942 OP DE PERSEN VAN DRUKKERIJ
LASTDRAGER TE IJMUIDEN IN EEN OPLAGE VAN VIER
EN VIJFTIG EXEMPLAREN, GENUMMERD VAN I-VIII EN
VAN 9-54 ¶ DE TYPOGRAFISCHE VERZORGING EN
UITVOERING ZIJN VAN DEN SCHRIJVER

IV.

(Niet in den handel)

